

ARDEALUL JURIDIC

REVISTĂ DE DREPT ȘI DE UNIFICARE LEGISLATIVĂ, DOCTRINĂ,
JURISPRUDENȚĂ, LEGISLAȚIE COMPARATĂ

Revista apare regulat la 1 și 15 a
fiecărei luni, afară de lunile de
vacanție (Iulie și August) când va
apărea numai o singură dată pe
lună

Abonamentul:

Pentru autorități, banci, inst. t. fn. avocați etc.	
Pe un an	100 Lei
Pentru magistrați pe an	80 "
Pentru studenți pe an	60 "
Un număr simplu	5 "
Un număr dublu	7 "
Un număr vechiu	10 "

Redacția singură: Palatul Curții de
Apel Et. I/74 — Administrația: Str.
Regina Maria Nr. 34 (Radio Reclam
România S. A.) unde se primesc abo-
namente și ori ce cereri de adfje

SUMARUL

1. Majorarea competenței civile a instanțelor judecăt. din Vechiul Regat, Ardeal și Bucovina prin legile privitoare la limitele de valoare din 4 Aug. 1921. Aplicarea acestor legi sub raportul retroactivității legilor de procedură de **CONRELIU BOTEZ**
Consilier la Înalta
Curte de Casație
2. Cărțile funduare de **Dr. ȘTEFAN LADAY**
3. Sequestrul asigurător în procedura civilă Ardeleană de **P. BALAȘIU** Cons. la
Curtea de Apel Cluj
4. Jurisprudențe civile și penale. Adnotări de **ST. L. și V. M. Dimitriu**
5. Dicționar Juridic. Ordonanțe, Reviste de drept apărute.
6. Informațiuni.
7. Biblioteca „Ardealul Juridic“ Codul penal al Contravențiilor Traducere și adnotare de **V. M. D. și ST. L.**

Majorarea competenței civile a instanțelor judecătorești din vechiul regat, Ardeal și Bucovina prin legile privitoare la limitele de valoare din 4 August 1921. Aplicarea acestor legi sub raportul retroactivității legilor de procedură.

Legile de competență și procedură sunt în genere dominate de principiul retroactivității, admis de toate legislațiunile.

Asemenea legi pot să prevadă fie o nouă procedură pentru cercetarea și judecata pricinelor, fie suprimarea și înlocuirea jurisdicțiunilor prin altele, fie deplasarea competenței lor, prin modificarea limitelor de valoare a acțiunilor, cu înfrăușire și asupra căilor de atac.

Dispozițiuni tranzitorii în noua lege de competență și procedură determină de regulă măsura în care vechea lege, rămâne neatinsă.

În lipsa unor dispozițiuni derogatorii, princi-

cipiul aplicabil acțiunii pendinte e retroactivitatea noiei legi, în sensul că noiele forme de procedură se substituie în mod constant regulelor anterioare.

Necesități economice provocate de războiul mondial au determinat dese intervențiuni ale legiuitorului spre a modifica limitele de valoare în raport cu împrejurările excepționale ocazionate în domeniul și al justiției. Și cum România întregită, e cărmuită de trei coduri deosebite de procedură civilă, unul în vechiul regat, altul în Ardeal și al treilea în Bucovina, majorarea limitelor de valoare motivată de deprecierea valutei, s'a făcut la 4 August 1921, prin trei legi deosebite în care a trebuit să se țină seama de caracterul special ce-l înfățișează legislația română, ungară și austriacă, până la contopirea lor într'o lege unitară.

Anterior alipirii Ardealului, legea LXIII din 1912 privitoare la măsurile excepționale de război, a autorizat guvernul ungar să dubleze valorile, ceea ce s'a făcut prin ordonanța No. 4050 din 1917 M. E.

Consiliul dirigent, fără un motiv justificat, a înzecit valorile.

Această ordonanță a fost revocată prin jurnalul Consiliului de miniștri No. 3675 publicat în Monitorul Oficial No. 204 din 16 Octombrie 1920, revenindu-se la situația anterioară.

Prin faze aproape asemănătoare a trecut și legea de procedură civilă austriacă, complectată prin novela pentru degrevarea judecătorilor dela 1 Iunie 1904.

Decretul lege No. 2380 publicat în Monitorul Oficial No. 51 din 21 Iunie 1919 a urcat, în Bucovina, valorile prevăzute de legea de procedură civilă austriacă. Legile publicate în Monitorul Oficial No. 97 din 4 August 1921 urcă din nou aceste valori.

Aplicarea tururilor acestor legi, decrete legi și ordonanțe¹⁾ și nevoia de a le concorda atât între ele, cât și cu legile de procedură civilă în vigoare, la șirul de afaceri pendinte, dă naștere la serioase discuțiuni.

Ne întrebăm, ce influență pot dinsele exercita asupra cauzelor pendinte, din punctul de vedere al competenței instanțelor de judecată, deplasață succesiv și a gradelor de jurisdicțiune ce trebuie sau le-au mai rămas să parcurgă?

Pentru orientarea noastră, un punct de plecare invariabil îl găsim în câte-și trele legislațiunile.

„Competința, în toate cazurile, se rostește art. 57 din procedura civilă a vechiului regat, se va regula după valoarea arătată în cerere.“

„Pentru stabilirea atribuțiunii, se rostește § 8 proc. civ. ungară, se ia de bază valoarea existență din momentul intentării acțiunii.“ În acelaș sens și § 49, cum și § 476 al. 1, în ce privește determinarea valorii în instanța de apel.

„În socotirea valorii regulătoare de competență a obiectului litigios, se rostește și § 54 pr. civ. austriacă, e deciziv momentul introducerii acțiunii.“

Iată un principiu constant care totuși nu e suficient prin el însuși, spre a decide cum se va urma dacă, în cursul cercetării unei cauze, mijlocește, o nouă lege de competență care schimbă valorile.

După textele arătate, competența instanțelor de judecată ar urma să fie irevocabil fixată prin valoarea cuprinsă în cerere.

Înțelesul lor e însă aliu, și anume acela că, odată valoarea declarată în cererea de judecată, nu poate sta la bunul plac al reclamantului ca să deplaseze instanța competente, prin revenirea lui asupra acestei valori.

Când nu partea e aceea care modifică valoarea acțiunii, ci o lege nouă intervine în acest scop, chestiunea competenței se rezolvă în lumina principiilor generale de drept. Principiul retroactivității legilor de procedură își are, în acest caz, aplicarea sa riguroasă, afară de cazul când legea nouă de competență, ar decide altfel.

Acest principiu a fost recunoscut și prin legile de introducere a actualelor legi de procedură civilă ungară și austriacă care prevăd formal cauzurile în cari vechea lege de procedură — vorbim deocamdată de formele de procedură, — își mențin neatință aplicarea ei. A se vedea în special § 59 și urm. din art. de lege LIV din 1912, de punere în aplicare a actualei legi de procedură civilă ungară; art. XIX și XXII din legea austriacă introductivă la

normele de jurisdicțiune și § XLVIII și urm. din legea austriacă introductivă la legea de procedură civilă.

Ori de câte ori legea nouă de procedură civilă nu dispune contrariul e evident că, în virtutea principiului retroactivității legilor de procedură, legea veche își încetează aplicarea ei.

Aceeași interpretare se impune și în ce privește dispozițiunile privitoare la competență.

Astfel, în ce privește durata competenței, § 29 pr. civ. austriacă se rostește că „în afacerile cari au devenit legalmente pendinte înaintea sa, fiecare tribunal rămâne competent până la terminarea lor, chiar dacă împrejurările cari au fost de natură să determine competența la introducerea procedurii, s'au schimbat în cursul acesteia.“

Dacă legea nu s'ar fi rostit astfel, devestirea tribunalului ar fi urmat neapărat să se producă. O dispozițiune aproape identică în ce privește afacerile pertractate, aflăm și în legea introductivă la legea de procedură civilă ungară (§ 60).

Dacă ne raportăm acum la noile legi de competență din 4 August 1921, observăm aceeași procedare,

L. J. Ocoale din vechiul regat, prin noul art. 122, se rostește astfel: „Procesele pendinte înaintea tribunalului și care ar deveni de competența judeului de ocol, vor continua a fi judecate de tribunal, după regulile de procedură stabilite pentru aceeaș instanță“.

Dacă nu s'ar fi introdus o asemenea dispoziție, de sigur că în virtutea principiului de retroactivitate a legilor de procedură, tribunalul ar urma să-și decline competența.

Legea pentru Ardeal, face. Legea pentru Bucovina prin art. V, dispune acelaș lucru ca și art. 122 L. J. Ocoale¹⁾. În ce privește procesele pendinte la judele de ocol care prin valoare lor, au devenit bagatelare, art. V, al. i. păstrează legii caracterul ei retroactiv, căci prevede că vor continua a fi judecate după procedura relativă la afacerile bagatelare.

Lacuna legii pentru Ardeal a fost complectată printr'o ordonanță a Directoratului Justiției din Cluj — ordonanță publicată în Gazeta Oficială No. 40—921 — prin care se pune principiul că legea nu se aplică la procesele civile în curs, decât numai la cererea comună a părților, cu condițiune însă ca să nu se fi ținut încă desbaterea asupra constituirii procesului (art. 1 și 3).

1) V. Toate aceste legi, decrete legi și ordonanțe date în extenso și examinate în lucrarea noastră „Noul Cod de ședință al judeului de ocol“ II No. 110 și urm. care va apare în curând.

1) Decretul-lege No. 2380 publ. M. Of. 51 din 21 Junie 1919, coprinde o dispoziție aproape identică cu exceptarea cauzelor de o valoare de la 2000—5000 coroane, de atribuțiunea judecătorului unic la tribunal, la care se aplică regulile de procedură anterioare, numai dacă procesul oral a început, iar pentru cauzele de o valoare între 100—300 coroane, numai dacă procesul oral a fost încheiat. (§ 193 și 194).

Procese civile în curs, zice ordonanța, se consideră acelea în cari tribunalul a emis citațiunea asupra acțiunii.

Spre a înțelege motivele cari au determinat darea ordonanței de mai sus, cuprinzând o atare distincțiune trebuie să ne raportăm la însăși legea ordinară de procedură civilă ungară care, ca și cea austriacă, se deosebește esențial de cea din vechiul regat, în dispozițiunile privitoare la legarea instanței de judecată. După aceste proceduri, procesele intentate la tribunale se consideră constituite și instanța legată, sub raportul competenței, după niște norme cu totul speciale.

Potrivit legii de procedură civilă austriacă, procesul se consideră constituit odată cu comunicarea scriptului de acțiune părții protivnice.

În sistemul procedurii civile ungare predomină mai puternic în acest punct, principiul oralității; procesul se angajează prin emiterea deciziei de citare care presupune că acțiunea examinată prealabil din oficiu, n'a fost găsită atinsă de vîșii de formă, ori ele au fost corijate, cum și că nu era susceptibilă a fi înlăturată prin unele circumstanțe dilatorii la care se referă § 141 combinat cu § 180 al. i. 3, 5 și 6 din acea procedură.

Potrivit § 178, constituirea procesului începe cu expunerea acțiunii de către reclamant, iar după § 179, ea se amână la cererea pârâtului pentru defect de comunicare, sau din cauza lipsurilor de formă prevăzută de § 129 și 133.

În special, în ce privește cercetarea atribuțiunii, § 10 cuprinde o regulă restrictivă¹⁾ în cazul când atribuțiunea judelei de ocol depinde de valoarea obiectului procesului; în acest caz lipsa atribuțiunii nu se mai poate lua în considerare din oficiu, din momentul ce pârâtul a intrat în desbaterea fondului.

De sigur că distincțiunile din ordonanță contrazic regula teoretică de competență bazată pe retroactivitate care, în lipsa unei dispozițiuni contrarii a noii legi, nu poate suferi în aplicarea ei, după interpretările doctrinei, dispozițiune ce găsim în legea din 1921 pentru afacerile din Bucovina.

Cu toate acestea și legea de introducere la legea de procedură austriacă, când e vorba ca noei procedură să se substituie formelor vechi de procedură, prevede că formele noi nu se vor aplica în procesele în cari apărarea a fost deja prezentată sau în care desbaterea fondului a început (§ XLIX). O regulă aproape similară prevede pentru procedura de mandat, cambială sau de contract localiv, în cari dacă s'au ridicat excepțiuni anterior punerii în aplicare a procedurii noi, se aplică regu-

1) Procedura civilă ungară ridică chiar părților dreptul de revizuire cu privire la competența materială, cu exceptarea cazului de competență exclusivă (§ 522); cea austriacă e și mai restrictivă (§ 528 comb, cu § 261).

lele procedurii vechi în rezolvirea lor. Toate aceste dispozițiuni derogatorii au de scop de a înlătura dificultățile practice ce se pot naște din cauza aplicării riguroase a principiului retroactivității, cum și soluțiunile contrazicătoare ce s'ar putea da de instanțele de judecată, care și-ar disputa competența.

Prin aplicarea lor se împiedecă trăgănirea inutilă și păgubitoare a procesului, prin reluarea procedurilor preparatorii și probatorii deja înfăptuite de instanță, a cărei competență a putut fi deplasată, din cauza noilor norme de valoare a cererilor introductive de instanță.

Conflictul de competență apare mai grav, în cazul când s'a dat o sentință parțială în cauză, cea ce, după legea Ungară e admisibil în unele cazuri.

Ce vom decide acum în cazul când procesul a fost finalizat la prima instanță, iar ulterior intervine noua lege de competență, care schimbând limitele de valoare modifică implicit și căile de atac contra sentinței date?

Pentru a răspunde la această chestiune va trebui să examinăm, care e sfera de aplicare a principiului retroactivității legilor de procedură.

Să se întindă oare rigoarea lui și asupra consecințelor ce izvoresc din o sentință judecătorească supusă altor căi de atac, curgătoare după legea nouă?

Am aratat că acest principiu suferă în aplicarea lui, când însuși noua lege decide altfel; după un sistem intermediar, admis de doctrină această aplicare mai e țărnuiră într'un caz, când la aplicarea lui face abtacol, autoritatea lucrului judecat.

Și e autoritate de lucru judecat, ori de câte ori prima instanță s'a devesit prin judecată, sau a dat o sentință parțială. Căile de atac ale sentinței pronunțate, în acest caz, nu mai pot fi condiționate de legea nouă, ci de legea în vigoare la data când acea sentință s'a pronunțat și când dreptul la atac era deja născut.

Prin pronunțarea primei instanțe, partea a câștigat deci în mod irevocabil un drept la întreaga filieră a gradelor de jurisdicțiune astfel cum îl recunoaște legea anterioară.

Jurisprudența română e definitiv fixată în acest punct,¹⁾ iar Curtea noastră de Casație a avut prilejul să dea aceeași interpretare și pentru afacerile din Ardeal.

Mijlocind succesiv diverse legi de majorarea competenței, iar această majorare influențând și

1) Cas. I, 79/912 „Dreptul 26/912; Cas. S. U. 5/914 și alte deciziuni. Cpr. în sensul dreptului câștigat dacă, anterior legii noi, care suprimă calea de atac sau o condiționează de alte limite de valoare, în doctrina franceză: Garraud „Traité“ ed. II No. 139; „Précis“ ed. 9 No. 77; Laborde „Cours No. 74; Blanche „Etudes I, 35; iar în sensul dreptului câștigat chiar la prima instanță: Tănoveanu „Dr Pen. I. p. 185; Merlin „Rep. Compét.“ No. 3.

asupra căilor de atac, exercitarea lor determinată de legea sau decretul lege în vigoare din momentul dărei sentinței și de care era susceptibilă acțiunea la care se referă.

Astfel, ca o consecință a regulii de competență stabilită de *Novela Austracă* privitoare la degrevarea competențelor, după care legea nouă nu se aplică la acțiunile începute sub imperiul legii vechi¹⁾ consacrată în parte și prin decretul lege No. 2380 pub. M. Of. 51 din 21 Iunie 1919 (art. 8), s'a statuat că dacă sentința primei instanțe a fost pronunțată la 28 Ianuarie 1919, reviziunea în Casație e admisibilă, chiar dacă obiectul procesului are valoare numai de 1000 coroane, (§ 502 pr. civ. austr.) majorată la 2000 coroane, prin acel decret-lege și apoi la 3000 lei prin legea din 4 August 1921. (Cas. I, complexul pentru Ardeal și Bucovina 30 Septembrie 1921).

O chestiune interesantă e și aceea de a se ști care e modul de aplicare a dispozițiunii § 525 pr. civ. ungară, în cauzele de competență judelui de ocol, cu privire la instanța de reviziune.

§ 525 atribuie Curței de Casație competența ca instanță de reviziune, de la o anumită valoare în sus, numai în cauzele care sunt de resortul judelui de ocol, fără *considerare de valoare* (§ 1 al 2); în celelalte cazuri, § 525 atribuie o asemenea competență Curții de Apel (§ 1 al 1).

În determinarea competenței va trebui să se țină seamă de această distincțiune pe care n'o precizează ordonanța resortului de Justiție din Cluj No. 400/921 (art. 15) publicată în *Gazeta Oficială* No. 51/921, privitoare la interpretarea normelor de valoare statornicite prin *Jurnalul Consiliului de miniștri* No. 3675 din 3 Decembrie 1920.

A se vedea în sensul acestei distincțiuni, decizia Casei S. I, Complexul pentru Ardeal din 20 Septembrie 1921.

Corneliu Botez

Despre cărțile funduare

INTRODUCERE

Plecând dela punctul de vedere că cea mai importantă chemare a revistei noastre este să pregătească unificarea dreptului, lucru care implică cunoașterea instituțiilor de drept și legilor din Ardeal de către juriștii din vechiul Regat, începem un studiu sistematic asupra cărților funduare, cea mai importantă instituțiune de drept din teritoriile alipite²⁾.

¹⁾ Cpr. și § 29 comb. cu § 415 pr. civ. austriacă în acelaș senz.

²⁾ Vezi *Justiția în Ardeal*. *Curier. Jud.* No. 25 dela 3 Iulie 1921 pag. 391 de V. M. Dimitriu, *Cons. la Curtea de Apel din Cluj*, unul dintre Directori și întemeetorul *Ardealului Juridic*. D-sa este cel dintâi care a dat oaricari lămuriri juriștilor din vechiul regat cu privire la alcătuirea, rolul și funcționarea „Cărților funduare”.

Rugăm pe iubii noștri frați din țara veche să ne comunice observațiile lor mai ales în cea ce privește limba juridică ca și tot ce s'ar referi la fondul chestiunii.

Ei, cari au avut fericirea să se ocupe cu știința dreptului în limba lor maternă, au un simțământ sigur al geniului limbii noastre și sunt cei mai în măsură pentru a forma o terminologie nouă și curat românească și pentru noțiunile ce nu se găsesc în dreptul și știința vechiului Regat.

Instituțiunea cărților funduare are mare influență și asupra dreptului material. Prin urmare regulile referitoare la proprietate sau la alte drepturi reale se deosebesc după cum este vorba de lucruri mobile sau imobile. Din această cauză va trebui să ne ocupăm cu chestiuni de drept civil. Trebuie să repetăm cu această ocazie și astfel de lucruri, cari sunt bine cunoscute, dar nu pot fi omise.

I

NOȚIUNEA CĂRȚII FUNDUARE

Cu toate că instituțiunea cărților funduare există de multe sute de ani, noțiunea ei nu este definită în mod îndestulător. Cei mai mulți autori văd numai acel rol al cărților funduare, prin care se dovedește existența și caracterul juridic al imobilelor precum și toate drepturile referitoare la ele. Însă în afară de acest rol important, c. f. mai au o altă însemnătate juridică, pentru că unele drepturi există numai atunci când sunt înscrise în c. f.; iar alte drepturi deși în realitate nu există, totuși pot fi exercitate dacă sunt înscrise în c. f. Cu alte cuvinte, înscrierea în c. f. nu este numai o formalitate și prin înscriere nu se procură numai o dovadă pentru existența drepturilor; ci înscrierea în sine este un izvor al unor drepturi subiective sau ștergerea unor drepturi din c. f., face ca acel drept să înceteze în anumite raporturi cu toate că nu s'a făcut nici un alt act juridic pentru încetarea acelor drepturi. Deci înscrierea în c. f. este un act care dă naștere sau anulează drepturi subiective.

Reese așa dar, că instituția numită carte funduară are însușiri prin care se aseamănă într-o parte cu hârtiile de valoare. Față de o obligațiune care este întrupată în hârtie, în genere emitentul n'are alte excepțiuni decât acelea, cari rezultă din titlu sau cari i se cuvin față de creditor pe baza raportului lor personal. Să ne gândim la cambie. Conform articolului 349 din Codul de comerț din vechiul Regat, debitorul unei cambii nu poate opune decât excepțiunile privitoare la forma titlului sau lipsa condițiilor necesare pentru exercițiul acțiunii și excepțiile personale. Prin urmare, dacă am pierdut o cambie și cel ce a găsit-o, o dă unei alte persoane de bună credință, voi fi dator să plătesc, cu toate că în virtutea dreptului civil n'am făcut să nască

încă un raport de drept. Obligațiunea mea există numai prin și din cauza titlului.

Acelaș lucru se observă și la c. f.. Dacă am cumpărat imobilul, însă dreptul de proprietate nu s'a înscris în c. f. există numai o obligațiune dar, nu există un drept real. Dacă țin în posesiunea mea imobilul cumpărat timp de 30 ani, am dobândit dreptul de proprietate prin prescripțiune (§ 1468 C. C.) Însă dacă un altul cumpără imobilul cu bună credință dela persoana înscrisă în c. f. și cere întabularea dreptului său de proprietate, ea va dobândi proprietatea, pentru că titlul (cartea funduară) arată că proprietatea o are persoana înscrisă, iar dreptul meu nu figurează în titlu. Sau, dacă am plătit o datorie pentru a cărei asigurare dreptul de ipotecă este întabulat pe imobilul meu, iar fostul meu creditor cedează creanța unei persoane de bună credință, înainte ca dreptul de ipotecă să fie șters din c. f., voi fi dator să plătesc a doua oară. Dacă am intentat un proces pentru dreptul de proprietate a imobilului, d. e. pe baza unui contract de vânzare și am câștigat procesul, sentința definitivă numai atunci va fi eficace în contra tuturor, dacă notasem în c. f. intentarea procesului. Dacă am omis aceasta, iar imobilul a fost cumpărat în cursul procesului de către o persoană de bună credință, contra acestei persoane sentința nu va fi executabilă, dacă și-a întabulat dreptul de proprietate. Inzadar constată instanța că dreptul de proprietate al imobilului mi se cuvine mie, imobilul rămâne în proprietatea acelei persoane a treia de bună credință.

Principiul general care slăpânește aceste norme, este acelaș care reglementează toate raporturile de drept ce isvorăsc din titluri și alte obligațiuni formale: *cel care-și bazează drepturile pe titlu, trebuie să fie sigur, că nu există nici o împiedecare sau mărginire a dreptului său, decât numai acelea ce pot fi constatate din titlu.* Cărțile funduare au luat naștere din acelaș interes care a creat titlurile formale: *interesul circulației.* Trebuie ca acela care cumpără un imobil să știe că în afară de cele înscrise nu există nici un drept asupra imobilului sau dacă există, apoi acel drept nu i se poate opune lui.

Reiese din toate acestea că o carte funduară are trei calități:

1., este lista tuturor datelor referitoare la imobil, arătând:

- a., înținderea lui,
- b., împărțirea lui în unități (parcele),
- c., situația lui locală (orașul, circumscripția, strada, hotarul etc.).
- d., felul de cultură (arătură, pășune etc.).
- e., venitul net ca bază pentru impozit;
- f., proprietarul lui precum și datele referitoare la persoana proprietarului (minor, interzis etc.)

g., proporția proprietății între mai mulți proprietari,

h., împrejurările proprietății (servituți etc.) precum și datele referitoare la aceste mărgini și la persoanele (serv. personale) sau imobilele (serv. reale) în favoarea cărora există,

i., toate sarcinile pentru cari imobilul garantează (creanțele, capitalul lor, dobânzile, toate condițiunile obligațiunii; impozitele, taxele etc. etc.) precum și toate sarcinile acestor sarcini.

j., rangul tuturor acestor drepturi, adică ordinea în care trebuiesc îndeplinite,

l., întregul șir al tuturor schimbărilor ce imobilul a primit, decând există c. f. pentru că ștergerea nu se face în mod fizic, ci prin înscrierea ștergerii.

2., Cartea funduară face parte din toate actele juridice referitoare la imobil. Dintr'un contract de vânzare se naște numai un *drept personal*: cumpărătorul are dreptul să ceară transmiterea imobilului numai dela vânzător; din înscrierea dreptului de proprietate în c. f. se naște un *drept real*; dreptul de proprietate care se poate valida în *contra tuturor*. Prin urmare, cartea funduară întregește orice contract: numai amândouă laolaltă pot să dea naștere unui *drept real*.

3., Cartea funduară este un titlu formal, fiind un izvor independent al unor drepturi sau obligațiuni cari există numai prin faptul că sunt înscrise în cartea funduară.

Aceste principii se aplică la cărțile funduare cu anumite restricțiuni *strict determinate*, pe cari le vom cunoaște mai jos. Înainte de a intra în tratarea acestora, să notăm cele trei principii fundamentale ale cărților funduare:

I. *Față de persoanele cari se află într'un raport de drept personal, înscrierea în cărțile funduare n'are nici un efect specificat și nu modifică deloc raporturile lor personal* (d. e. dacă A a vândut lui B o casă și pe baza unor fapte, A are dreptul să contesteze contractul, poate să-l atace indiferent dacă B a cerut sau nu înscrierea dreptului său; în primul caz contestarea are loc, atât timp cât B mai figurează în c. f. ca proprietar).

II. *Față de persoanele cari nu sunt într'un raport personal, înscrierea în cartea funduară este definitivă și drepturile și obligațiunile lor în nici un caz nu pot fi judecate pe baza unei alte stări de fapt, decât cea înscrisă în cartea funduară* (d. e. în exemplul dat la punctul 1, dacă o a treia persoană C a cumpărat casa dela B, contestarea contractului de către A rămâne fără efect față de C, și dacă instanța anulează contractul, acest fapt n'are nici o influență asupra dreptului lui C și prin urmare A nu poate să redobândească proprietatea casei),

III. Regula de la punctul 2, există numai în favoarea persoanelor de bună credință (d. e. dacă în exemplul dat la punctul 1, C știa că contractul lui B este contestabil sau când contestarea contractului era notată în cartea funduară, când C a cumpărat imobilul, anularea contractului dintre A și B va avea efectul că și C va pierde dreptul de proprietate).

Pentru a înțelege expunerea ce o vom face, trebuie să se țină socoteală totdeauna de aceste trei principii.

(Va urma)

Ștefan Laday

Execuția de asigurare

(Sequestrul asigurător) în procedura civilă Ardeleană

Cererile de execuție de asigurare, fiind foarte frecvente și Tribunalele având diferite moduri de interpretare ale dispozițiilor referitoare, dăm mai jos condițiunile de admisibilitate a unor asemenea cereri.

Articolul (paragraful) 223 din procedura de execuție (Legea LX din 1881) a fost înlocuit prin art. 50 al legii LIV din 1912 (punerea în aplicare a procedurii civile). Acesta deci este care dispune în materie.

Să-l analizăm :

Pentru admiterea execuției de asigurare se cer următoarele condițiuni :

I. Acțiunea asupra fondului să fie intentată sau să se intenteze odată cu cererea de execuție de asigurare

II. Obiectul acțiunii să fie plata unei sume de bani fixă

III. Proveniența (origina), cantitatea și scadența creanței (pretențiunii) să fie dovedite cu unul din următoarele feluri de acte :

- a) Act public.
- b) Act privat redactat conf. art. 317 pr. civ.
- c) Cambie.
- d) Mandat de plată (art. 291 cod. civ.).
- e) Bon de obligație, bon de plată (art 294 cod. civ.).
- f) Cek.

În ce privește actele de la c—f, trebuie să se aibă în vedere și dispozițiunile art. 606—620 pr. civilă, adică să se observe dacă pe baza lor s'ar putea emite mandat de plată. (Dacă îndeplinesc condițiunile legale de formă).

IV. Ultima condițiune este ca creditorul să dovedească probabilitatea pericolului de a rămâne neachitat în cazul când nu s'ar ordona execuția asigurătoare. Așa dar nu trebuie dovedit pericolul; ci numai probabilitatea lui, care poate reeși din faptul că, contra debitorului s'a ordonat o executare;

sau debitorul a'nceput să și vândă avutul și că este pe cale să și vândă și restul, etc. — pentru cari se va aduce certificate de la autoritățile în drept.

Acestea fiind condițiunile, să arătăm ce este un act public, și ce este act privat în dreptul Ardelesc :

1. Act public. Definiția i-o dă art. 315 pr. civ. Este de observat că act public înseamnă actul — autentificat din dreptul român și mai cuprinde și actele făcute, dresate, de o autoritate publică în cercul competenței sale (în sfera sa de activitate). Astfel: un proces verbal, un certificat dresat, liberat, de autoritatea în drept este un act public și face deplină dovadă despre tot ce cuprinde.

2. Act privat (act sub semnătură privată) redactat conf. art. 317 pr. civ. După acest articol este act privat :

a) Actul scris și subscris de parte.
b) Actul scris de altul, dar iscălit de parte în fața a doi martori sau — actul fiind deja iscălit de parte, aceasta să recunoască în fața lor că l'a iscălit. Martorii vor iscăli și ei actul, arătând fie una, fie cealaltă împrejurare — după cum s'au petrecut faptele.

c) Actul a cărui semnătură sau semnul mâinei (la cei cari nu știu carte) este legalizat judecătorește sau de notarul public.

Art. 317 mai adaugă și dispozițiunile necesare pentru cazul când partea nu știe carte sau nu cunoaște limba în care actul este redactat: în aceste cazuri actul se ra cili părții și i se va traduce, făcându-se mențiune despre aceasta de către martorii sau de către notarul public — după cum este sau nu legalizat de acesta sau făcut numai în fața martorilor.

Asupra art. 225, 230 într'un număr viitor.

Paul Balașiu

Consilier la Curtea de Apel Cluj

JURISPRUDENȚA

MATERIE CIVILA

TRIBUNALUL ORADEA-MARE

No. Cv. 3296/921.

Dreptul de a se servi cu act de paupertate (sărăcie) Definiția art. 112 legea procedurii civile (1911.) Legea timbrului (LXII/1915) Respingerea unei astfel de cereri de către tribunal. Modul de apreciere al primei instanțe neadmis de Curtea de Apel. Consfințirea dreptului de paupertate indiferent de urcarea prețului pentru ziua de lucru. Argumente juridice, opuse argumentelor economico-sociale în motivarea unei hotărâri judecătorești.

DECIZIUNE

Asupra cererei petiționarei A. B. pentru a i se admite ca în procesul de divorț intentat contra so-

fului său C. D. să se poală folosi de dreptul de pauperitate

TRIBUNALUL

Considerând că art. 112 al legii I din 1911 pentru procedura civilă dispune că de dreptul de pauperitate se va putea folosi acea parte litigantă, care nu are un venit mai mare decât plata unei zile de lucru în localitatea unde domiciliază.

Considerând că legiuitorul atunci când a luat această dispoziție a avut în vedere condițiunile economice de pe acele vremuri, când însă plata unei zile de lucru în proporție cu suma timbrului ce se cereau pentru procesele civile era cu mult inferioară.

Considerând că legea timbrului promulgată în anul 1914 LXII este în vigoare și astăzi cu singura modificare că sumele fixate de lege în coroane acum se socotesc în lei în proporție de 2 la 1.

Considerând că în urma deprecierei valorii banului provocată de război, prețul unei zile de lucru a crescut cu cel puțin înzecitul celei din anul 1911 când s'a promulgat legea de procedură civilă, că totuși astăzi taxa timbrului este tot aceea din anul 1915 întrucât atunci când s'a pus în vigoare legea timbrului leul românesc era egal cu coroana ungurească.

Considerând că așa fiind, fiecare parte litigantă oricât de săracă ar fi, poate câștiga astăzi alăla pentru a fi în stare să suporte cheltuielile de timbru într'un proces, că astfel criteriul legiuitorului din 1914 nu ar mai putea avea azi aplicare în admiterea unui act de pauperitate până la modificarea legii timbrului actualmente în vigoare.

Pentru aceste motive

Respinge cererea petiționarei de a i se admite să se servească de dreptul de pauperitate în procesul de divorț intentat contra soțului său G. D. și o obligă că în termenul legal să depună timbrele prevăzute în lege.

Oradea-Mare, la 25 Mai 1921.

Această încheiere s'a reformat de către Curtea de apel prin Deciziunea No. C. I. 613/4/1921 pentru argumentele pe care le dăm în întregime:

CURTEA DE APEL ORADEA MARE

No. C. I. 613/4/1921.

Asupra apelului făcut de A. B. la 14 Junie 1921 contra încheerii N. C. I. 3296/1/1921 pronunțată de Tribunalul Oradea-Mare în ziua de 25 Maiu 1921 și prin care i s'a respins cererea de a fi considerată ca pauperă în procesul de restabilire de coavețuire conjugală.

CURTEA:

Având în vedere motivele de apel invocate de apelantă prin petiția sa de apel.

Având în vedere încheerea Tribunalului atacată cu apel.

Având în vedere că tribunalul, plecând de la considerațiunile economico-sociale proprii, ajunge la concluzia că art. 112 al legii I din 1911, nu ar mai putea „avea astăzi aplicarea în admiterea unui act de pauperitate până la modificarea legii timbrului actualmente în vigoare.”

Considerând însă că în primul rând nu este în căderea magistratului de a scoate din aplicare un text de lege, el putând cel mult să decidă, dacă speța ce i se prezintă, intră sau nu în vederile textului de lege

Că pe aceasta din urmă cale urmează să discutăm dacă apelanta poate beneficia de prevederile art. 112 al legii I din 1911.

Având în vedere că apelanta, făcând cererea de restabilire de coavețuire conjugală în fața Tribunalului, a prezentat și o adeverință de la autoritățile competente, din care se constată că ea „nu posedă avere nici mobilă nici imobilă și așa nu este în stare a suporta atât spesele de proces intentat pentru divorț, cât nici spesele de timbru și se opinează pentru scutirea de taxa de timbru.

Având în vedere că potrivit art. 112 pr. civ. cineva poate uza de dreptul de pauperitate din momentul ce nu are un venit mai mare decât plata zilnică a unui salahor.

Că așa fiind și întru cât apelanta a dovedit cu adeverință în regulă, că ea nu are avere nici mobilă nici imobilă, înseamnă că nu are nici un venit și deci ea se găsește în poziția de a nu putea fi comparată măcar, cu criteriul ce-l dă legea, adică cu venitul unui salahor, fapt care a făcut pe autoritatea ce a liberat adeverința, ca să opineze, că merită a fi dispensată de taxa de timbru. De altfel criteriul de care se servește legea, trebuie să aibă în vedere în tot timpul cât o lege este în vigoare și nu este abrogată printr'o altă lege indiferent de fluctuațiile lui, când de fapt se constată că există un venit.

Că în afară de acestea, raționamentul făcut de Tribunal este greșit, căci dacă se admite că astăzi un om câștigă mai mult, pe zi, ca altă dată, apoi nu-i mai puțin adevărat că și valoarea necesităților a devenit tot așa de mare dacă nu și mai mare, de cât altă dată, așa că și starea de pauperitate trebuie să urmeze și urmează chiar, aceiași evoluție.

Pentru aceste motive

IN NUMELE LEGEI

Se reformează în totul încheerea atacată și se admite ca apelanta să se servească de dreptul de pauperitate în procesul intentat contra soțului său C. D. pentru restabilirea de coavețuire conjugală.

Oradea Mare astăzi 11 Iulie 1921.

Adnotare. Dispozițiunile Codului de proc. civ. ref. la dreptul de paupertate au devenit foarte problematice în urma punerii în aplicare a legii de comptabilitate din vechiul Regat, pentru că această lege nu mai permite acoperirea cheltuielilor enumerate în § 113 p. 234 din avansul cheltuielilor de birou. Nici bugetul nu prevede acoperire pentru acele cheltuieli. În astfel de împrejurări numai punctul 1 din § 113 pare a fi aplicabil. În ceea ce privește fondul afacerii, nu încapе îndoială, că încheierea primei instanțe merge prea departe. Însă legalitatea încheierii nu poate fi pusă la îndoială.

Art. 112 nu este o normă poruncitoare. El dă instanței toată libertatea să dea sau să refuze dreptul de paupertate. Prima instanță nu și-a motivat bine încheierea și bine a respins Curtea această motivare. Prima instanță a trebuit să spună; „art. 112 dă instanței un drept discreționar și prin urmare nu acord dreptul de paupertate, pentru că sunt de părere că taxele de timbru sunt așa de reduse încât pot să le plătească și acei cari n'au venit mai mare decât plata zilnică a unui salahor“. Această motivare ar fi fost justă, pentru că orice salahor poate să plătească taxe de timbru. Dar trebuie să fie cel puțin salahor și să câștige atâta cât are un salahor. Dar tribunalul spunând că oricine poate să plătească, greșește; pentru că adevărații săraci, invalizii, bolnavii, lucrătorii fără muncă etc. în adevăr nu pot să suporte cheltuielile unui proces.

Deci, adevărul este între cele două păreri. În genere, instanța n'ar trebui să acorde dreptul de paupertate acelor cari au venitul unui salahor. Dar trebuie să'l acorde tuturor cari n'au nici avere, nici cel puțin venitul unui salahor.

S. L.

MATERIE PENALA

TRIBUNALUL LUGOȘ

No. P. 2493—25—1919.

Sedința penală dela 27 Iulie 1920.

Furt art. 333 C. p. Furt calificat art. 336 al. 3 C. p. Pedepsa art. 48 și 49 din legea XXXVI - 1098 (Novela Codului penal). Circumstanțe atenuate art. 91 și 92 C. p. Aplicarea greșită de către Tribunal a art. 91 c. p. în locul art. 92 C. p. Remanerea definitivă a pedepsei aplicată, prin neapelarea de către procuror a sentinței dela prima instanță. Îndreptarea erorii de către Curtea de Apel, sesizată prin apelul acuzatului. Consfințirea de către Casație a sentinței. Principiul că a doua și a treia instanță în penal nu pot în răutăți situația acuzatului în lipsă de apel din partea Ministerului public art. 387 pr. p.

ÎN NUMELE LEGII

Tribunalul Lugos, ca for penal de primă instanță, în cauza criminală contra acuzatului în crima de furt P. T. Actul de acuzare No. 1111/1920 parchet. trib. Lugos în prezența acuzatului aflat în arest preventiv dela 31/XII/1919.

După ascultarea acuzării și apărării, a adus¹⁾ (pronunțat) următoarea :

¹⁾ Expresiile subliniate vor trebui pe viitor înlocuite cu expresiile așezate de noi în text alături și puse în paranteze; tot în paranteze am indicat și expresiile corecte ce lipsesc.

SENTINȚĂ

Tribunalul declară de culpabil pe acuzatul P. T. de 19 ani (dom. religie stare soc. și culturală) în crima de furt, prevăzută în § 333 și calificată conf. § 336 punct 3 din Codul penal și conf. § 48 din Nov. Pen. *respective* (adică) § I. și ordonanța No. 621/1920 Pres. Just. a Cons. Dir.

„Săvârșită prin acția că în comuna rurală C., în vara anului 1919 într'o zi *nestatoribilă* (nedeterminată) (unde) din posesia și fără consimțământul păgubașului Gh. M., din dulapul acestuia, care se afla în cameră și după ce cu ajutorul unei securi a spart ușa, a luat suma de 8500 lei ca valoarea unor lucruri mobile și streine față de dânsul, cu intenția de a și le însuși pe nedrept.

Pentru aceasta (fapt) în baza *poziției prime* (ali-niatul I) al § 49 din Nov. Pen. cu aplicarea § 91 din Cod. pen. îl condamnă la zece luni reclusiune ca pedeapsă principală și în baza § 341 c. p. la pierderea *oficiului* (dreptului la funcțiuni) și interdicțiunea drepturilor politice *pe un restimp* (pe timp) de doi ani ca pedeapsă accesorie.

În baza § 94 c. p. din pedeapsa *croită* (la care a fost condamnat) *cu* (din) arestul preventiv de până aci, se consideră ca *împlinite* (executate) 6 luni.

Pedeapsa *restantă* (rămasă de executat) de 4 luni se socotește, din ziua începerii — iar pierderea dreptului la funcțiuni și interdicțiunea drepturilor politice din ziua *împlinirii* (executării) pedepsei de reclusiune.

În baza § 480 pr. p. acuzatul este *deobligat* (obligat), a restitui *aerariului* (statului, Minist. de finanțe) cheltuielile etc.

Lugos 27/7/1920.

Sentința aceasta a Trib. Lugos a fost apelată de către acuzat la Curtea de Apel din Timișoara care în ședința sa de la 12 Noembrie 1920 a pronunțat următoarea

SENTINȚĂ

No. 983/29/1920.

În baza art. 423 al. 3 pr. p. aprobă sentința Trib. Lugos și respinge apelul făcut de acuzat pe baza motivelor invocate de Tribunal în sentința apelată.

MOTIVARE

Luând în deliberare apelul făcut de acuzatul P. T. minor în etate de 19 ani contra sentinței Trib. prin care etc. etc.

Văzând că în aplicarea pedepsei, Tribunalul a făcut uz de circumstanțe ușurătoare :

Constatănd însă că s'a aplicat art. 91 c. p. în loc de art. 92 c. p. după cum a socotit pedeapsa aplicată, aceasta desigur că este un lapsus.

Că acest lapsus n'a fost observat de Parchetul Tribunalului respectiv, rezultă din aceea, că nu s'a declarat apel contra sentinței.

Curtea fără acest apel nu poate modifica sentința și în consecință pedeapsa făcând aplicarea art.

91 c. p., întrucât ar fi a înrăutăți situația apelantului fără motiv legal. Pentru aceste motive deliberând etc. Timișoara 12/XI/1920.

Această sentință a Curții de apel a fost aprobată de către Curtea de Casație în audiența de la 4 Aprilie 1921, care a respins recursul de nulitate al acuzatului prin Deciziunea penală No. 573/1921 cu următoarea

MOTIVARE

Curtea deliberând asupra motivelor de recurs ale acuzatului, declarate contra sentinței Curții de Apel Timișoara N. P. 983/1920.

1) nulitatea bazată pe punct I. a. al § 385 pr. p. ung., că nu ar subsista infracțiune.

2) nulitate bazată pe punct 3 al citatului paragraf din pr. pen. ung., că adică nu s'au luat în considerare împrejurările atenuate, neaplicându-se § 92 al cod. pen. ung., care permite *îmblânzirea* (ușurarea) pedepsei.

Curtea a avut în vedere următoarele considerațiuni: că în urma constatărilor făcute de instanțele de fond fără violarea vreunei regule de procedură, acest motiv de nulitate este nebazat. Considerând, că stabilită odată infracțiunea acuzatului, care conform dispozițiilor § 49 nov. pen. este susceptibilă de o pedeapsă până la 5 ani muncă silnică, care prin aplicarea § 91 cod. pen. numai până la 2 ani de muncă silnică putea fi redusă, și că deci tribunalul numai aplicând § 92, s'a putut coborî cu măsura și genul pedepsei sub 2 ani de muncă silnică

Considerând, că deci Tribunalul a comis un lapsus calami, care însă a fost îndreptat de Curtea de Apel stabilind, că sentința Tribunalului numai cu aplicarea § 92 putea fi adusă (pronunțată) și că procurorul de lângă tribunal, (ului) numai neobservând acest lapsus n'a apelat la Curtea de Apel

Considerând mai departe, că conform alineatului 2 al § 33 al legii XIII/1914, părțile nu sunt îndreptățite să poată cere o mai estinsă (largă) aplicare a § 92 c. p. ung.; iar această Înaltă Curte nu află (găsește) motivată aplicarea mai estinsă (largă) din oficiu a acestui § și că prin urmare acest motiv de recurs este neadmisibil.

Pentru aceste motive în numele legi respingem etc.

Adnotare. Atât Curtea de Apel cât și Înaltă Curte de Casație au aplicat în rezolvarea speței ce publicăm o practică judecătorească constantă în ce privește principiile generale ale codului penal.

O astfel de practică în materie de crime mai ales, s'a dezvoltat din pricina aplicarea codului penal numai de către tribunale timp de peste 20 ani, căci instituția Curților cu Juri a fost introdusă în Ungaria abia în anul 1900, dată la care s'a pus în aplicare legea XXXIII din 1897 (despre curțile cu Jurați). Jurisprudența formată prin aplicare la cazuri concrete a textelor de către magistrați a întregit și completat prin interpretare multe lipsuri ale codului ca și în cazul de care ne ocupăm.

Tribunalul Lugos declară pe un minor mai mare de 18 ani¹⁾ vinovat pentru că a comis un furt prin spargere luând din posesia și fără voia proprietarului obiecte în valoare de 8500 lei. Fapta săvârșită este cea de furt (art. 333 c. p.) calificată crimă, de oare ce valoare lucrurilor furate trece de 2000 coroane art. 48 legea XXXVI/908) sau Novela codului penal și pentru că a fost săvârșită prin efracție (art. 336 al. 1 c. p.). Aplicând însă pedeapsa prevăzută de art. 49 novela c. penal tribunalul face o eroare cu ocazia combinării acestui text cu textele codului penal relative la circumstanțele atenuante.

Pedeapsa prevăzută de art. 49 N. P. pentru speța dedusă în judecata tribunalului fiind cea de 5 ani robie grea, prin combinarea acestui text cu art. 91 al circumstanțelor atenuante, această pedeapsă nu putea fi coborâtă sub minimul acestui gen de pedeapsă, care este doi ani (art. 91 și 22 al. 2 c. p.). Și totuși tribunalul comite greșala de a pedepsi pe infractor cu 10 luni reclusiune. Această eroare a tribunalului este urmată de o alta comisă de astă dată de către procuror, care n'a declarat apel contra sentinței tribunalului. Totuși această sentință ajungând înaintea Curții de Apel prin apelul declarat de acuzat, această a doua instanță se găsește în situația de a constata eroarea săvârșită de tribunal însă nu poate lua nici o măsură, deoarece sentința nefiind apelată de procuror, conform art. 387 al. III pr. p. nu se putea agrava pedeapsa acuzatului. Și atunci conform practicei judecătorești constante în astfel de cazuri Curtea de Apel aprobă pedeapsa ca și sentința tribunalului de la prima instanță, mulțumindu-se ca în motivare să arate că tribunalul a aplicat art. 91 în loc de art. 92 din codul penal.

Încă și mai pe larg sunt relevate: eroarea tribunalului și neobservarea de către procuror a acestei erori, de către Înaltă Curte de Casație cu ocazia judecării recursului de nulitate declarat tot de către acuzat și pe care instanța supremă îl respinge pe motivul legal al art. 33 din Novela pr. p. Conform acestui text, care în mod expres nu permite recurs de nulitate în Casație din partea acuzatului pe temeiul neaplicării de către cele două instanțe de fond a art. 90, 91 sau 92 p. vitoare la circumstanțele agravante sau atenuante, o astfel de nulitate o poate invoca suprema instanță penală numai din oficiu.

Comparând textele aplicate în speță cu cele similare din codul penal român am avea de relevat următoarele deosebiri. În ce privește definiția furtului. Transcriem articolele din ambele cod. penale:

¹⁾ După codul penal în vigoare în Ardeal minoritatea penală sfârșește cu împlinirea vârsta de 18 ani (art. 16 l. XXXVI din 1908 c. II).

Pentru infractorii în vârstă de la 18 ani până la 20 ani neîmpliniți, același cod prevede oare care indulcire la pronunțarea pedepsei hotărâtă de lege cu moarte sau cu temniță grea pe viață. Într'un asemenea caz pedeapsa va fi numai cea de temniță grea și nu poate trece peste 15 ani, la fel adică cu dispozițiile codului penal român (art. 63) de care se deosebește întrucât acesta din urmă prevede minorii între 15—20 ani și îi pedepsește numai cu închisoarea ce nu poate trece peste 15 ani.

Codul penal maghiar tot pentru o astfel de categorie de infractori mai prevede și un minim de 2 ani temniță grea sub care judecătorii nu se pot coborî prin aplicarea art. 92 c. p. al circ. atenuante (Nov. penală l. XXXVI 908 art. 32).

Art. 333 c. p. mag. : Acela care ia un lucru mobil, străin din posesiunea sau detențiunea altuia, fără consimțământul acestuia și în scopul de a și-l însuși pe nedrept, săvârșește furt.

Art. 306 c. p. rom. : Acel care va lua printr'ascuns un lucru mișcător al altuia, cu cuget de a și-l însuși pe nedrept, săvârșește furt.

S'ar părea că nu e nici o deosebire și cu toate acestea este una foarte mare. Cuvântul *printr'ascuns* din definiția dată de codul penal român a dat loc la serii de interpretări cu privire la clandestinitatea faptului și la explicarea dacă se numește furt luarea unui lucru mobil din proprietatea altuia, fără voia lui, dar în prezența sa etc. etc. Acest soi de discuție juridică o evită definiția dată de art. 333 codului penal maghiar.

Conform codului penal maghiar toate furturile calificate precum și când valoarea lucrului furat trece de 1000 lei sunt crime și se pedepsesc cu recluzie sau temniță grea; rămânând cu calificarea de delict o infimă parte adică dintre furturile simple numai acele cu valoarea lucrului furat sub 1000 lei (art. 48 N. P. 336 cu 9 aliniate).

Asemenea sunt considerate crime, furturile săvârșite de infractorul înarmat fără a se ține seamă de valoarea lucrurilor furate și chiar dacă nu a făcut uz de armă. Tot astfel dacă furtul a fost săvârșit de un individ care mai fusese pedepsit de două ori pentru delict sau crimă de furt, santaj, tâlhărie etc. adică de către un recidivist înainte de a fi trecut 10 ani și dela executarea ultimei pedepse. (art. 337, 338 C. p. m.)

Potrivit Codul penal din vechiul regat în urma modificării din 1874, furtul este delict în generalitatea cazurilor și se pedepsește chiar când este calificat până la 5 ani de închisoare corecțională (art. 308, 309, 310 partea I-a). Se consideră crimă numai furturile săvârșite de infractori înarmați ori, când s'au săvârșit de către asociați și în bandă (art. 310 partea II-a). Astfel de cazuri mergând la jurași se confundă cu tâlhăriile sau se achită; așa că bine ar fi dacă s'ar corecționaliza mergând în judecata magistraților de carieră. Valoarea obiectului furat nu are nici o legătură cu calificarea infracțiunii de furt și deci cu vre-o distincție în aplicarea pedepselor din acest punct de vedere.

O altă deosebire pe care voim s'o relevăm cu această ocazie între codurile penale în vigoare în Ardeal și vechiul regat, este aceea privitoare la circumstanțele atenuante.

Se știe că principial micșorarea sau îndulcirea pedepselor ce urmează a se aplica celor ce săvârșesc infracțiuni poate rezulta: ori dela lege cum ar fi nebunia, provocarea, legitima apărare, minoritatea etc., ori dela voința judecătorului dela aprecierea lui. Cauzelor d'înăi și de care nu e vorba aci li se zic *scuze legale*, cele din urmă se numesc *scuze judecătorești* sau *circumstanțe atenuante*. Efectul așa dar a scuzelor este acela a micșora legal pedeapsa, influențând asupra culpabilității absolute, putând modifica calificarea infracțiunii; pe când efectul circumstanțelor atenuante este acela de a îndulci judecătorește pedeapsa, de a influența vinovăția relativă modificând numai aplicarea pedepsei (Garraud Tr. T. Droit. Pen. I. CXLVI). Lăsate așa dar de lege la aprecierea judecătorilor (jurași sau

magistrați de carieră), aceștia sunt liberi să le recunoască în favoarea infractorului cu condiția numai ca infracțiunea pusă în sarcina făptușului să fie dintre acelea pentru care legea permite declararea unor asfel de circumstanțe și micșorarea ce se aplică pedepsei să nu depășească limita fixată de lege. Aprecierea judecătorilor este oare cum marginită de lege mai ales în materie de crimă, rămânând ca în materie corecțională și de contravenție să aibă putere de coborâre a pedepsei uneori până la 5 lei amendă.

În general putem zice că ori ce cauză favorabilă ca: foamea frigul, ignoranța, relele exemple, mărturisirea, sexul, bătrânețea etc. pot fi circumstanțe atenuante; căci de enumerarea lor nu poate fi vorba ele fiind extreme de numeroase (Tanov. V. I. 1116).

În vechime pedepsele erau arbitrarii și lăsate pe seama judecătorilor iar imediat după revoluție pedepsele au devenit fixe (fără maxim și minim) și judecătorii n'aveau drept să le aprecieze ci numai să le înregistreze și să le aplice. Față de aceste rele începând cu codul francez, codicele penale moderne au prevăzut limite extreme de maxim și minim și în asemenea condițiuni au dat facultatea judecătorilor prin mijlocul circumstanțelor atenuante, să dozeze pedeapsa după împrejurările în care s'a comis infracțiunea. Acesta este sistemul comun întrebuintat atât de codul penal maghiar cât și de cel român.

Iată textele relative la circumstanțele atenuante după ambele aceste două coduri penale:

ART. 91. c. p. m. (cr. și del.) Dacă împrejurările ușurătoare sunt preponderente se va aplica minimum sau aproape minimum pedepsei, prevăzute pentru infracțiunea săvârșită.

În astfel de cazuri pedeapsa cu moartea se va transforma în temniță grea pe viață, iar pedeapsa temniței grele pe viață în temniță grea pe timp de 15 ani.

ART. 92. c. p. m. (cr. și del.) Dacă circumstanțele atenuante sunt atât de însemnate sau atât de numeroase încât chiar și minimum pedepsei prevăzute pentru infracțiunea săvârșită ar fi disproporționat de grav, acelaș gen de pedeapsă va putea fi redus la minimum și dacă și acesta ar fi prea aspru se va pronunța în loc de temniță grea pe timp marginit, reclusiunea, în locul reclusiunii, închisoarea corecțională, în loc de închisoare corecțională pedeapsa pecuniară și anume chiar și minimum acestor genuri de pedeapsă.

Dar nici în cazul prevăzut de prezentul articol nu se poate pronunța în locul pedepsei cu moartea o pedeapsă mai mică de cât 15 ani temniță grea; iar în loc de temniță grea pe viață, mai puțin de 10 ani temniță grea.

ART. 93. c. p. (cr. și del.) În locul temniței grele pe timp marginit se va putea aplica reclusiunea și în afară de cazul menționat de art. precedent, dacă față de vârsta înaintată sau debilitate temnița grea ar părea extrem de gravă.

În acest caz durata reclusiunii va putea fi prelungită până la maximum temniței grele pe timp marginit. (Art. 14 c. p. român este la fel, numai că fixează vârsta de 60 ani și nu e așezat la capitolul circumstanțelor.)

ART. 21. c. p. m. (al contr.) Dacă circumstanțele atenuante sunt apreciabile, închisoarea administrativă se poate înlocui cu amendă.

ART. 60. codul penal român. Afară de cauzele de scuze anume prevăzute de lege, mai sunt și alte cauze de micșorarea pedepsei, lăsate cu totul la aprecierea juriului sau judecătorului corecțional, care se numesc circumstanțe atenuante.

Când juriul va declara că există în favoarea acuzatului recunoscut culpabil circumstanțe atenuante, pedepsele ce pronunță legea contra unor asemenea acuzăți, se vor modifica după cum urmează:

Dacă pedeapsa ce pronunță legea este munca silnică pe viață, curtea va aplica pedeapsa muncii silnice pe timp mărginit sau reclusiunea.

Dacă pedeapsa este cea a muncii silnice pe timp mărginit Curtea va aplica pedeapsa reclusiunii, sau maximum închisorii.

Dacă pedeapsa va fi cea a reclusiunii, detențiunii, degradăției civice sau maximum închisorii corecționale, Curtea sau tribunalul vor aplica închisoarea corecțională fără a o putea reduce la mai puțin de un an; Curtea va putea încă aplica și o amendă de la 500 până la 1500 lei.

În caz când legea pronunță maximum unei pedepse criminale, Curtea va aplica minimum aceleși pedepse sau chiar pedeapsa ce vine cu un grad mai jos.

Dacă legea pronunță pedeapsa închisorii sau cea a amendei și dacă tribunalele corecționale vor constata circumstanțe atenuante, ele sunt autorizate chiar în caz de recidivă, a reduce pedeapsa închisorii până la minimum de 15 zile, și chiar mai jos; precum asemenea și pedeapsa amendei până la minimum de 26 lei și chiar mai jos.

Tribunalele pot să substituie, în asemenea caz, închisorii amenda, fără însă să se poată coborâ, în nici un caz mai jos de simpla poliție.

Comparând articolele înșirate mai sus ușor se poate vedea că legiuitorul maghiar a fost mai scrupulos mărginind lăliudinea judecătorilor între maxim și minim prin două articole, după numărul și importanța circumstanțelor atenuate. Art. 91 prin care e reglementată coborârea până la minim și art. 92 când pedeapsa se poate coborâ și sub minim.

Legiuitorul român este mai larg în voia ce dă judecătorului la coborârea pedepsei și din acest punct de vedere a fost consecvent cu firea blândă a poporului român și cu blândețea legendară ce aplică tuturor infracțiunilor; e mai superior codului maghiar în această privință.

Mai minuțios și mai sever de cât codul penal român, codul penal maghiar prevede și circumstanțele atenuante de aplicat contravențiunilor, pe câtă vreme după C. p. român tot art. 60 se aplică și în materie de contravențiuni,

Așa cum este redactat s'ar părea că art. 21 C.p.m. n'ar prevedea îndulcirea pedepsei bănești ce se aplică contravențiilor sub minimum prevăzut de lege. Cu toate acestea uzul stabilit de Curia maghiară (Bult. 1.1894) este, că atunci când e vorba de coborât sub minimum amendei prevăzut de lege în materie de contravențiuni se face aplicarea art. 92 C. p. al crimelor și delictelor.

Cu toate că legiuitorul maghiar pare că se ocupă mai mult de crime în articolele citate ele se aplică de o potrivă și delictelor; acelaș lucru rezultă și din art. 60 al C. p. român, unde coborârea sub minimum prevăzut de lege numai pentru crime este admisă de o potrivă la delicta și la contravențiuni. Bine înțeles afară de cazurile arătate anume de lege sau de pedepsele fixe pe care legiuitorul le-a hotărât pentru unele delicta (art. 112, 113, 117 C. p. rom.) și unde nu e permisă aplicarea circumstanțelor atenuante.

O altă deosebire tot din acest punct de vedere vorbind de C. p. maghiar este și aceea că judecătorii aplicând circumstanțele atenuante sunt obligați să le motiveze totdeauna căci altfel hotărârea este anulabilă, (art. 385 pr. p.) pe câtă vreme practica judecătorească a vechiului regat este a nu motiva astfel de circumstanțe. Pricina o găsim în însuși termenii art. 60, care atât la crime cât și delicta autoriză pe judecători să constate sau să aplice circumstanțele atenuante, așa că singur cuvântul „apreciere“ este de ajuns ca motivare din partea celui ce le constată aplicarea în speța ce a judecat-o.

Dar asupra acestei importante chestiuni și mai ales asupra lărgimei în apreciere a pedepselor prin aplicarea de către judecători a circumstanțelor atenuante vom mai reveni.

V. M. Dimitriu

Ordonanțe

Inscrierile în barourile din Ardeal și Bucovina.

Ministerul de justiție a trimis următoarea circulară domnilor decani ai barourilor din Ardeal și Bucovina:

Prin legea publicată în „Monitorul Oficial“ No. 89 din 26 Iuliu 1921, s'a dispus ca avocații înscriși într'unul din barourile din vechiul regat să se poată transfera în oricare din barourile din noile provincii, precum și avocații din noile provincii să se poată înscrie în barourile din vechiul regat, admijând-se o completă reciprocitate.

În consecință am onoare a vă ruga ca să binevoiiți a satisface orice cerere de transferare făcută în condițiunile legii, fără a pretinde îndeplinirea de alte formalități sau condițiuni pe cari legea nu le cere.

Prin urmare, simpla cerere de transferare însoțită de dovada că petiționarul este înscriș într'unul din barouri este suficientă pentru a face cererea sa admisibilă.

Orice alte condițiuni s'ar mai cere ar fi contrarii legii

(ss) C. A. Romano,
p. Ministru.

(ss) D. Ispasiu,
Director-general.

DICTIONAR JURIDIC

Expresia greșită :

Cel ce în caz de esundare nu corespunde provocărilor date din partea autorității spre înlăturarea pericolului, fără a avea un motiv ponderos se va pedepsi etc.

Cel ce vinde articli de carne ori pâne holărite prin greutate și preț cu preț mai înalt, se va pedepsi.

Lăcătușul care deschide o casă de bani sau alt rezervoriu provăzut cu la cât la ordonanța altei persoane de cât cele în drept se va pedepsi . . .

Folosește fructele care sunt pendants de pământ.

... precum și acela care ține vr'un animal crăpat în oraș sau în altă comună și nu-l îngroapă

Cel ce asvârle vr'un obiect de materie firmă, corp fâmpit

Cel îndatorat cu susținerea vre unui pod sau compă, negligă vre o dispoziție din prezentul articlu sau ordinațiunea dată

Cel ce morbos de un morb epidemic și repentin nu insinuă rugare la medicul practizând în caz de epidemie

Acel medic care fiind aplicat la stat de neagă fără motiv ponderos în caz de morb epidemic împlinirea datorinței de și a abzis de postul său.

Când în comună nu practizează cineva agendele de medic.

Se prezintă țigana din D., locuitoare, sub No. Casei 86 cu numele A. N., adjudecată la închisoare de 2 săptămâni cu sentința ridicată la valoare adusă la 1921 sub no . . . și predă că pedepsa ei de închisoare d'astă dată nu poate să și-o ispășască deoarece sugatorul ei copil e morbos și are trebuință de cautare medicală, pentru ce se roagă ca termenul pentru ispășirea pedepsei ei să se prelungească până la . . . și procură certificat medical din cauza neaverei sale nu-i este cu puțință

După procelire și aprobare prezentul proces verbal s'a încheiat și subsemnat.

Expresia de întrebuițat :

Acela care în caz de puhoi (inundație) nu se supune dispozițiilor luate de către autorități pentru înlăturarea pericolului fără un motiv binecuvântat, serios, legal

Cel ce vinde calități de carne ori pâne a căror preț a fost determinat după greutate etc.

Lăcătușul care deschide o casă de bani sau alt fel de mobile închisă cu broască, după ordinul unei alte persoane decât aceea care este îndreptățită.

Folosește fructele prinse de rădăcini

...
vr'un animal mort

Un corp dur, corp contondent

Acela care fiind obligat să îngrijească de un pod sau de un pod umblător (bac), violează vre'o dispozițiune din articolul de față sau dintr'o ordonanță (deciziune).

Acela care suferă de o boală contagioasă sau epidemică, nu încuoștiințează pe medic.

Acel medic care fiind funcționar al statului refuză fără motiv serios în caz de boală epidemică să-și îplinească datoria macar că și-a dat dimisia din postul său.

Când în comună nu exercită medicina, nu este alt medic, nu face clientelă

Se prezintă țigana cu numele N. N. locuitoare în D., numărul casei 86, condamnată la 2 săptămâne închisoare cu sentința rămasă definitivă în ziua de și cu No. . . . și declară că de data aceasta nu și poate executa pedepsa deoarece copilul ei care trebuie alăptat e bolnav și are trebuință de căutarea sănătății, lucru pentru care cere ca termenul pentru începerea executării pedepsei să se prelungească până la Din cauză de lipsă de avere nu-și poate procura certificat medical. După cetire și aprobare procesul-verbal de față s'a încheiat și semnat.

Reviste de drept apărute

Cuvântul Dreptății: Reviste lunară pentru popularizarea științelor juridice și sociale în Basarabia.

Anul III. No. 7. 15 Sept. 1921. Chișinău. Imprimeria Stalului. Director-proprietar: Vespasian Erbiceanu.

Sumar: Incercări de Codificare a dreptului civil local din Basarabia de Vesp. Erbiceanu

Privire istorică retrospectivă asupra Legilor locale basarabene, în care savantul Prim Președinte de la Curtea de apel din Chișinău adânc cunoscător al legilor din Basarabia și Rusia arată documental că pe deoparte normele uzuale civile nu sunt fixate în Basarabia, iar că obiceiul pământului a domni totdeauna în acea parte românismului improspalate mereu cu din isvorul romano-bizantin în ce privește legiuirile civile ce s'au aplicat mereu.

Scate mai departe în relief lupta pe care boerii Moldoveni mânăși de patriotism alături și de pătura jărănească conservatoare a dănelor străbune moldovenești, s'au luptat mereu contra intențiilor de rusificare a legislației, pe care guvernatorii voiau să le-o impună mereu în cursul timpurilor cu începere chiar de la alipire adecă din 1812.

Ca prim rezultat al acestei lupte sub guvernatorul Bahmeliev s'a elaborat de către o comisiune în frunte cu *Petre Manega* jurist român Moldovan *primul proiect de cod civil pentru Basarabia* în 3 părți pe la 1821. Alcătuit în spirit național și sub influența juristilor Moldoveni de pe timpuri de sub domnia Al. C. Moruzi și Sc. Calimach ca: Andronachi Donici Toma Cara, Anania Cazan, C. Conachi, acest proiect care era reproducerea Codului Calimach sau mai bine zis o traducere a Codului austriac, a fost foarte criticat și respins de către potenșii din Rusia.

Însărcinând cu alcătuirea altei legiuri civile tot pe Petru Manega astă dată singur fără comisia de boeri cere gravitau către Moldova, acesta elaborează proiectul eliminând orice luare în considerare a obiceiului pământului pe care în mod cu totul greșit îl contestă și se inspiră direct din dreptul roman și bizantin (*Corpus juris Civilis* și *Vas licalele*). Rezultatul a fost că încă de pe la 1830, guvernul rus prin senatul ocărmuirii din Petrograd a impins mereu la înțroducere pe cale arbitrară și nelegală în Basarabia a Codului civil rusesc

Drept internațional public: de I. Hăgiescu Măriște

Câteva noțiuni asupra dreptului de intervenție a unui stat în afacerile interne al altuia cu aplicare la neintervenirea statelor din Europa în afacerile interioare ale Rusiei.

Jurisprudențe de ale Curții de Apel și Tribunalul Chișinău. Magistrații discută motivat aplicarea de dispoziții din legile civile rusești și românești după regiuni (județele foarte ale noastre până la 1878) și după materii.

Curierul Judiciar. No. 35, 36 Oct. 1921. București
Cu un bogat material jurisprudențial al Curții de

Casație și Curțiilor de apel cu adnotări de E. C. Decusară. Eug. Emanuel și P. Vasilescu și articole semnate da Aznavorian; Eugen Decusară și N. Antonia de Mihail.

D.

Informațiuni

În cursul lunei Octombrie d-l *Mihail Antonescu ministrul Justiției* a făcut un turneu de inspecție pe la instanțele judecătorești din Ardeal, vizitând Clujul, Oradea-Mare, Târgul-Mureș și Timișoara. A cercetat mai ales activitatea Curțiilor de Apel pe care le-a vizitat în amănunțime, având convorbiri cu magistrații și avocații și cu conducătorii justiției Ardelene.

Primit de către magistrați preluțindenti cu multă însușire, D-sa s'a convins de multe adevăruri și a adus tuturor cuvinte de încurajare și de speranțe.

Reproducem în cele ce urmează impresiile cu care D-l Ministru al Justiției a rămas din aceeași inspecție ca și intențiile D-sale pentru viitor și pe care la întoarcerea în București, le-a comunicat presei din Capitală:

— Viu cu cele mai bune impresiuni, ne spune ministrul justiției. Pot să vă afirm că magistrații din Transilvania muncesc serios și au multă dispoziție ca să asigure justiției un mers impecabil. Atât cei de peste munți, cât și cei recrutați din regat — *atât de nedrept calomniați de unii* — se întrec în activitate intensă. O constat cu multă bucurie.

Să nu se uite că, mai ales pentru cei cari nu cunoșteau legiuirile din Transilvania, misiunea nu e ușoară. Cu toate acestea, s'au pus pe muncă, au asimiliat cunoștințele și judecata se face în condițiuni cu totul mulțumitoare.

Spre a se înlesni studiile, am luat dispozițiuni ca d. Laday, consilier la Directoratul Justiției din Ardeal, să traducă unul din comentariile cele mai complete de drept civil austriac, astfel în cât va putea fi consultat cu folos de magistrații cari nu știu nemțește.

De altfel, prin conferințe interesante asupra dreptului civil austriac, comparativ cu legile noastre și cu știința dreptului în general, chiar judecătorii cari n'o posedau în mod aprofundat, au izbutit să cunoască materia și — repet — astăzi se judecă foarte bine, fiindcă s'a muncit foarte mult și s'a pus multă inimă din toate părțile.

— Dar chestiunea avocaților?

— După cum știți parlamentul va examina chiar la începutul sesiunii, noua lege de organizare judecătorească, bazată pe ideea unificării și eșită din anteproiectul discutat și votat în ultimul congres al avocaților, la care au luat parte și avocați de seamă din teritoriile liberate. Evident că i se vor aduce

modificările necesare spre a corespunde cât mai bine necesităților sociale și prestigiului profesional. Odată cu aplicarea noii legi a corpului de avocați din țara întreagă, vor dispărea și rarele neînțelegeri cari s'au ivit ici-colo. Trebuie să recunosc, eu, care pe cale de circulară, am arătat că avocați încriși în barourile din vechiul regat, pot trece în cele din teritoriile liberate, că totodată barourile din vechiul regat trebuie să supravegheze ca nu cumva să se petreacă fraude, înscriind persoane din teritoriile liberate, cari nu îndeplinesc condițiile cerute spre a pleda acolo și cari, odată înscrise aici, pot cere mutarea în barourile din Ardeal și prin urmare pot eluda legea de organizarea respectivă.

— Ce planurile aveți pentru viitor domnule ministru?

— Spre a mări garanțiile părților contractante, cred necesară introducerea instituției notarilor, așa cum există în alte părți. Actele de notariat să fie făcute numai de oameni cu incontestabilă pricepere. Deși lipsa cadastrului ne stânjenește mult, totuși instituirea notarilor, cu garanții morale și materiale, va contribui mult la stabilirea identității proprietăților și la mutațiunile lor cu mai multă ușurință și cu mai multă încredere.

Sper apoi să trec prin parlament modificările procedurii penale, codului penal și titlului I din codul civil — cu care va începe modificarea radicală a întregului cod — spre a le pune la nivelul științei dreptului. necesităților justificate și marilor interese generale.

(Universul)

Răspunsul pe care D-l Ministru al Justiției l'a dat calmatoriilor la care face aluzie este o meritată satisfacție dată de D-sa unei magistraturi modeste și muncitoare. Sperăm că bărfitorii vor lua și altfel de pedeapsă.

BIBLIOTECA „ARDEALULUI JURIDIC”

Codul penal al Contravențiunilor în vigoare în Ardeal

(Legea Ungară XL din 1879)

Traducere din limba maghiară, cu adnotări și
ultimele modificări pe articole

(Urmare) de V. M. D. și St. L.

CAPITOLUL VI.

Contravențiuni contra siguranței publice

ART. 61. Cei ce au fost pedepsiți pentru crima de violență contra autorității sau particularilor, asasinat, fâlăhărie, furt sau de două ori pentru brăconaj și cărora autoritatea le-a interzis ca după executarea pedepsei să pozeze arme și dacă vor fi

prinși că contravin acestei dispozițiuni, se vor pedepsi cu închisoare activă până la 10 zile și până la 1000 lei amendă.

ART. 62. 63. Scoase din vigoare și înlocuite cu „Legea pentru înfrânarea vagabondajului și cerșetoriei și protecția copiilor. Promulgată sub No. 2908 de la 4 Iulie 1921, (art. 1, 2, 3. 18 și 19) Mon. of. No. 76—1921.

ART. 64. Părinții, tutorii, curatorii sau supraveghetorii, care lasă ca să vagabondeze copii, epítropisiții sau persoanele puse sub a lor privighere și care n'au împlinit încă vârsta de 15 ani; ori care nu întrebunțează în marginele posibilului dreptul lor de disciplină casnică pentru a-i opri să vagabondeze, vor fi pedepsiți cu amendă până la 1000 lei și în caz de recidivă când n'au trecut încă doi ani de când au suferit ultima pedeapsă, până la 2000 lei.

ART. 65., 66., 67., 68. și 69. sunt de înlocuit prin dispozițiile similare din legea Trancu No. 2908—1921. Mon. Of. No. 76—1921.

ART. 70. Acel căruia i-a fost interzis prin decizia autorității devenită executorie accesul în teritoriul statului, sau în o parte a acestui teritoriu sau pe teritoriul unei regiuni, oraș sau comună și care se reîntoarce fără voia autorității în timpul cât îi este interzis și în locul unde îi este interzis, se va pedepsi cu închisoare activă până la o lună.

ART. 71. J. Celce cu scop de a înșela autoritatea sau pe particulari și pentru a capata ocupație, alimente sau ajutor, plăsmuește pașpoarte, certificate de eliberare din serviciul militar, librete de lucrător sau servitor, certificat de bună purtare sau de legitimație, falsifică pe cele adevărate, întrebunțează astfel de documente false sau falsificate ori face uz de un astfel de document adevărat zicând că este al seu, dar care fusese eliberat pe numele altei persoane, se va pedepsi cu închisoare activă până la 2 luni.

ART. 72. Cel ce refuză să-și înscrie numele, profesiunea sau domiciliul în registrele sau pe foile prescrise de autorități pe la hoteluri sau restaurante pentru controlul străinilor, și când i s'a pus în vedere acest lucru prin prezentarea foii sau registrului, se va pedepsi cu amendă până la 500 lei. Acela care spre a induce în eroare autoritatea înscrie în aceste registre nume, profesie sau domiciliu false, se vor pedepsi cu amendă până la 1000 lei.

ART. 73. Hotelierii și birtașii, care nu pun în vedere, în termenul fixat de autoritate călătorilor ce-i vizitează, să-și facă declarațiile menționate în articolul precedent, sau care la refuzul călătorului (clientului) de a se supune acestei obligațiuni în termenul fixat de autoritate nud enunță fapta autorităților, se vor pedepsi cu amendă până la 500 lei.

Cu aceeași pedeapsă se va pedepsi personalul de serviciu răspunzător de o astfel de obligație și asupra căreia i s'a atras atenția de către patroni.

CAPITOLUL VII.

Contravențiuni contra ordinii și moralei publice.

ART. 74. Hotelierii, cârciumarii sau proprietarii de cafenele care permit clienților să stea în hotel, cârciumă sau cafenea după orele de închidere a localului hotărâte de autoritate; acei cari nu se supun invitației autorității de a-și închide localul; acei care nu primesc pe agenții autorității veniți să instrumenteze în calitate lor oficială, care îi împedecă să intre sau își ascund clienții, se vor pedepsi cu o amendă până la 500 lei și în caz de recidivă, dacă n'au trecut doi ani dela executarea ultimei pedepse li se va aplica o amendă până la 2000 lei.

Orice consumator care după ora închiderii localului și după ce a fost invitat de otelier, cârciumarul sau proprietarul cafenelei ori de reprezentanții sau agenții autorității nu pleacă sau se ascunde, se va pedepsi cu o amendă până la 250 lei.

ART. 75. Bătăile în stradă, pe piețele publice, în cârciumi, oteluri sau în orice local public sau deschis publicului, dacă s'a urmat fără leziune corporală vor fi pedepsite cu închisoare adm-tivă până la 8 zile și cu amendă până la 500 lei. Pedepsa se va aplica contra tuturor celor ce au luat parte la bătăe sau care au provocat ori au încurajat pe alții a se bate.

Cel ce în timpul bătăei ia în mână vre-o armă sau instrument periculos, se va pedepsi până la 15 zile închisoare adm-tivă și cu amendă până la 1000 lei.

ART. 76. Ori cine organizează vre-o petrecere cu dans, bal mascat, concert, focuri de artificii, umblă cu menajeria, cu vre-o expoziție sau cu orice altfel de spectacole la fel, fără voia autorității călcând o astfel de autorizare, când pentru exploatarea acestora după ordonanța ministerială sau statutele în vigoare, era necesară autorizația autorității, se va pedepsi cu amendă până la 1000 lei.

Notă. Școli de dans; 25797—1906 B. M. Concerte 64573—1901 B. M. Prelegeri publice 15587—1903 B. M.

ART. 77. Va fi pedepsit cu o amendă până la 2000 lei acel director de teatru, care fără permisiunea Ministerului de interne, sau care chiar având-o, dar fără autorizarea autorității, dă reprezentanții teatrale sau trece peste autorizația obținută.

În caz de recidivă și dacă n'au trecut doi ani de la executarea ultimei pedepse, amenda va putea fi urcată până la 3000 lei.

ART. 78. Acel care la solemnități publice, la serbările populare sau la altfel de adunări,

calcă ordonanțele date de autorități pentru a evita accidentele sau pentru menținerea ordinii, va fi pedepsit cu amendă până la 1000 lei.

ART. 79. J. Acei ce exercită ca profesiune: vrăjitoria, evocarea spiritelor, ghicitoria prin cărți, explicarea visurilor, lămăduirea prin descântece, sau altfel de scamatorii pentru a păcăli pe alții, se vor pedepsi cu închisoare Ad-tivă până la opt zile și cu amendă până la 1000 lei. În caz de recidivă dacă va avea loc într'un termen de doi ani de la executarea ultimei pedepse, pedeapsa va putea fi ridicată până la o lună de închisoare Ad-tivă și până la 2000 lei amendă.

Notă. Este vorba numai de ocupație. Îndată ce s'a constatat o păcăleală concretă (d. e. acuzatul a luat bani) se va aplica art. 379 și următ. c. p. (înșălăciune.)

ART. LXXX. Acel ce murdărește cu intenție vre-o statuie, monument comemorativ, mormânt sau monument funebru, tablou sau alte obiecte de artă așezate într'un loc public; Oricine strică sau murdărește cu voință: cimitirul public, un loc de preumblare sau grădină publică, plantațiile de pe marginea drumurilor sau îngrăditurile, mesele, băncile așezate în locuri publice și care servesc publicului, lămpile pentru luminat, indicatoarele de drumuri, tablele arătând comunele sau semnele de hotar or plăcile puse în mod legal arătând vre'o prohibiție sau ordinul autorităților, se vor pedepsi cu închisoare Ad-tivă până la 3 zile și cu amendă până la 1000 lei.

Notă. Confr. art. 420, 421 C. P. Legile XIX[1888, I]1890, XII1894.

ART. 81. Femeile publice cari nu vor respecta măsurile prescrise de autoritate referitoare la dânsese, se vor pedepsi cu închisoare Ad-tivă până la o lună.

ART. 82. Acei-ce calcă regulele prescrise în interesul moralei publice, pentru înființarea și administrația caselor de sănătate, institutelor de maternitate și de băi, se vor pedepsi cu amendă până la 3000 lei.

ART. 83. Cel ce face bae fără costum într'un loc expus priverei publicului jignind simțul de pudoare, se va pedepsi cu închisoare Ad-tivă până la 8 zile.

Notă. Confr. art. 248, 249 c. p.

ART. 84. Cel ce se arată în public într'un hal de beție ce provocă scandal public, se va pedepsi cu amendă până la 250 lei.

ART. 85. Acel care cu voință imbată pe o persoană în cârciumă sau han, pe stradă sau în orice local public, cei ce-și fac meserie vânzând băuturi alcoolice precum și angajații lor, dacă servesc băuturi spirtoase unui om pe care îl văd că este beat, se vor pedepsi cu amendă până la 500 de lei. Amenda va putea fi ridicată până la 1000 lei,

dacă contravențiunea a fost comisă față de un minor care n'a împlinit încă 14 ani.

Dacă contravenția este săvârșită de mai multe ori de o persoană care-și face o meserie de a vinde băuturi alcoolice și care a fost deja condamnat de două ori pentru același fapt înainte de a fi trecut doi ani, de când a executat ultima pedeapsă, i se poate interzice și exercițiul profesiei pe timp de la 3 luni până la un an cel mult.

Notă. Confr. XXV|1889 §. 15. Accentuăm că pedeapsa secundară prevăzută în ultimul alineat nu poate fi suspendată (confr. art. 1 M. P.) Vezi art. 29 și urm. din „Legea monop. băut. și măsuri contra beției” din 7 Mart. 1908 Veciul Regat. Hamangiu V. IV. p. 384.

ART. 86. Acel care în public și provocând scandal public, torturează sau bate sălbatec un animal, ca și cel ce contravine la ordonanțele ori statutele făcute relativ la chinuirea animalelor, se va pedepsi cu închisoare Ad-tivă până la 8 zile și cu amendă până la 1000 lei.

Notă. Confr. art. 385 al. 12 c. p. vechiul regat.

CAPITOLUL VIII.

Contravențiuni săvârșite prin jocuri de noroc.

ART. 87. J. Acel ce organizează într'un local public sau deschis publicului o întreprindere de jocuri de noroc, precum și cel ce ajută pe antreprenor pentru întreținerea acestor jocuri de noroc, vor fi pedepsiți cu închisoare admliivă până la 2 luni și cu amendă până la 3000 lei.

Ori ce locuință particulară se consideră loc deschis publicului dacă în acea locuință poate să intre pentru a lua parte la jocul de noroc oricine, fie că se cere introducerea prin altcineva, fie că nu se cere.

ART. 88. J. Se va pedepsi cu pedepsele prevăzute de art. 87 ori ce cârciumar, hotelier, restaurator sau proprietar de cafenea, care închiriază un local pentru exploatarea vre unui joc de noroc sau care îl împrumută în acest scop.

Dacă vreuna din persoanele amintite au fost condamnate deja de 2 ori pentru contravenția prevăzută în acest articol și dacă n'au trecut doi ani de la executarea ultimei pedepse, i-se va putea interzice, potrivit art. 155 din legea XVII din 1884, să exercite profesiunea de hotelier, restaurator, cafegiu sau cârciumar.

Durata acestei prohibiri va fi dela un an până la cinci ani maximum.

Notă. Legea VIII din 1873 asupra industrii a fost înlocuită cu legea XVII din 1884. Art. 155 par. 2 din această lege care a înlocuit art. 91 din legea din 1877 spune: Autoritatea industrială poate în cuprinsul teritoriului, după anchetă și cercetare prealabilă, să interzică pentru un timp determinat sau nedeterminat, dreptul de a deschide: cârciumă, restaurant, cofetărie, debii de băuturi spirtoase, cafe-

nea, măturatul coșurilor, colportaj, prepararea materiilor explozibile, agenții de servitori, ori cărei persoane care din pricina unor fapte puse în sarcina sa, nu pare să morile, din punctul de vedere al ordinii publice și bunelor moravuri, destulă încredere pentru exercițiul industriei. Ramura industriei care l-a fost interzisă nu și-o va putea relua decât în baza unei noi autorizațiuni.

ART. 90. În cazurile prevăzute de acest articol banii găsiți pe masa pentru jocul de noroc, se vor confisca ca și instrumentele ce servesc la joc sau care se întrebuințează în acest scop.

ART. 91. Se consideră joc de noroc ori ce fel de joc la care câștigul sau pierderea atârână neapărat de la întâmplare (hazard). Loteria statului sau orice loterie organizată cu autorizarea autorității nu vor fi considerate ca jocuri de noroc, din acele care să cadă sub aplicarea acestui capital.

Notă. Confr. 64573|1901 B. M. Totalisateur: XXIX|1894.

Curtea de Apel Cluj.

Procese penale hotărâte în luna Octombrie 1921.

1. P. 60/34/1921. Leonte Belea și Eva Duț asasinat, sentință reformatoare.

2. P. 401/12/1921. Ana Popa furt, sentință aprobatoare.

3. P. 543/29/1921. Leonard Paukerow calomnie, amânare.

4. P. 620/47/1921. Mihai Palfi și alții omor sentință reformatoare.

5. P. 621/8/1921. Ilie Maxim și Anghel Maxim violență c. aut., sentință aprobatoare.

6. P. 744|13|1921. Ana Konnerth delapidare, sentință aprobatoare.

7. P. 764|5|1921. Adalbert Krecsak violare de domiciliu, sentință aprobatoare.

8. P. 772|8|1921. Marjan Nicolae furt, sentință aprobatoare.

9. P. 466|185|1921. Joan Sófalvi și soții furt, sentință aprobatoare.

10. P. 575|4|1921. Gabor Maticsek agitație, sentință reformatoare.

11. P. 575|4|1921. Ilie Muntean și soțul Lez. corp. grv. sentință aprob.

LIBRĂRIA A. ONIȘOR

Cluj, Piața Unirii 2. Depozit de cărți juridice.

Magazin de cafea și ceai **ATLANTICA**

Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 1. **PETRU POP**
Telefon 10-32.

Seminarul de drept Dr. Muresianu
Cluj, Str. N. Jorga 23. Telefon: 13—